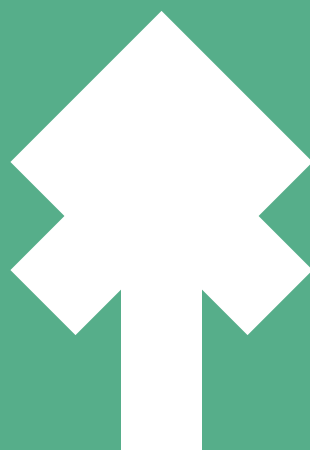
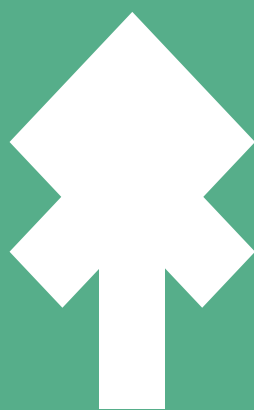

O șansă pentru un viitor mai verde:

Recomandări pentru planurile de redresare post-Covid din Italia, Spania, Ungaria, Polonia și România

LIFE PlanUp

Pentru a cita acest studiu: LIFE PlanUp (2021) O șansă pentru un viitor mai verde: Recomandări pentru planurile de redresare Covid din Italia, Spania, Ungaria, Polonia și România

Publicat: Ianuarie 2021

Analiză realizată de Carbon Market Watch cu contribuția Transport & Environment, Ecodes, Polish Green Network, Clean Air Action Group, Legambiente

Grupul de experți: Agnese Ruggiero, Miriam Vicente Marcos, Cristian Quílez, Maciej Wereszczyński, Judit Szego, Cristina Mestre, Veronica Aneris

Revizuirea calității livrabilelor

VERIFICAREA CALITĂȚII	DATA	STARE	COMENTARIU
Consortiul de proiect	15/01/2021	Ok	

MULȚUMIRI

Proiectul Life PlanUp a primit finanțare din partea programului LIFE al Uniunii Europene. Proiectul recunoaște, de asemenea, și sprijinul generos al Fundației Europene pentru Climă.

AVIZ JURIDIC

Această publicație, care corespunde obiectivului C8.8, este finanțată de Comisia Europeană prin programul LIFE al Uniunii Europene și prin Fundația Europeană pentru Climă. Scopul principal al programului LIFE este acela de a acționa în calitate de catalizator pentru modificările din dezvoltarea și implementarea politicilor, oferind și diseminând soluții și cele mai bune practici pentru a atinge obiectivele de mediu și climă, și promovând tehnologii inovatoare în ceea ce privește protejarea mediului și schimbările climatice. Informațiile și punctele de vedere prezentate în acest raport sunt cele ale autorului (autorilor) și nu reflectă în mod necesar opinia oficială a Comisiei Europene.

ALTE INFORMAȚII

Miriam Vicente Marcos, Coordonator de Proiect la Carbon Market Watch
miriam.vicente@carbonmarketwatch.org

Agnese Ruggiero, Ofițer de Politică la Carbon Market Watch
agnese.ruggiero@carbonmarketwatch.org

Cuprins

Introducere / **4**

ITALIA

Buget / **6**

Planul de redresare italian: inițiative cheie / **6**

recomandările Comisiei Europene / **10**

recomandări PlanUp / **11**

SPANIA

Buget / **15**

Planul de redresare spaniol: inițiative cheie / **16**

recomandările Comisiei Europene / **18**

recomandări PlanUp / **19**

UNGARIA

Buget / **22**

Planul de redresare maghiar: inițiative cheie / **22**

recomandările Comisiei Europene / **25**

Pașii următori și recomandările PlanUp / **26**

ROMANIA

Budget / **29**

The Romanian recovery plan: key initiatives / **29**

European Commission's recommendations / **32**

PlanUp recommendations / **33**

POLONIA

Buget / **37**

recomandările Comisiei Europene / **37**

Pașii următori și recomandările PlanUp / **38**

Concluzii / **43**

Resurse / **44**

Introducere

Pandemia de COVID-19 a dus la o recesiune economică gravă atât în Europa cât și în întreaga lume. În toate țările UE, măsurile impuse pentru limitarea răspândirii virusului au avut un impact socio-economic semnificativ, în principal datorită ponderii economice a sectoarelor direct afectate de măsurile de izolare.

Este esențial să nu se repete aceeași greșeală pe care guvernele din Europa au făcut-o după criza financiară din 2008, adică distribuirea resurselor și prioritizarea unor proiecte mari, amânând în același timp orice altceva. Astăzi, Uniunea Europeană și prioritățile sale sunt foarte diferite față de acum doisprezece ani. Bugetul 2021-2027 stabilit de curând ar putea contribui la relansarea economiilor UE prin intervenții verzi, care vor aduce o îmbunătățire pe termen scurt și vor marca drumul pentru economii și societăți mai sustenabile, rezistente, de susținere.

Pe 21 iulie 2020, liderii UE au ajuns la un acord istoric. Consiliul Europei a decis mobilizarea a 750 de miliarde de euro pentru a ajuta redresarea economică europeană prin Fondul de Redresare și Reziliență, care va debuta în 2021. Pentru a accesa aceste fonduri, Statele Membre ale UE trebuie să înainteze Planuri Naționale de Redresare și Reziliență (PNRR) către Comisia Europeană până în aprilie 2021. Aceste planuri trebuie să se alinieze Planurilor Naționale pentru Energie și Climat (PNEC) ale țărilor iar obiectivele noi mai mari în ceea ce privește clima să ofere un impuls redresării sustenabile și inclusive.

Această prezentare analizează planurile schiță de redresare (acolo unde sunt disponibile) sau liniile directoare ale guvernelor privind investițiile prioritare ale unui număr de 5 țări: Italia, Spania, Ungaria, România și Polonia. Aceasta oferă recomandări privind modul în care guvernele își pot îmbunătăți planurile înainte de a le preda Comisiei Europene.

Italia

Buget:

GENERAȚIA URMĂTOARE UE 193 MILIARDE DE EURO ÎNTRE 2021 ȘI 2026:

➤ **granturi în valoare de 65,5 miliarde și împrumuturi în valoare de 127,6 miliarde**

DOAR TRANZIȚIE:	13,5 miliarde de euro
REACT-EU:	1,2 miliarde de euro
ALTE SURSE UE:	15 miliarde de euro
TOTAL =	222,9 miliarde de euro

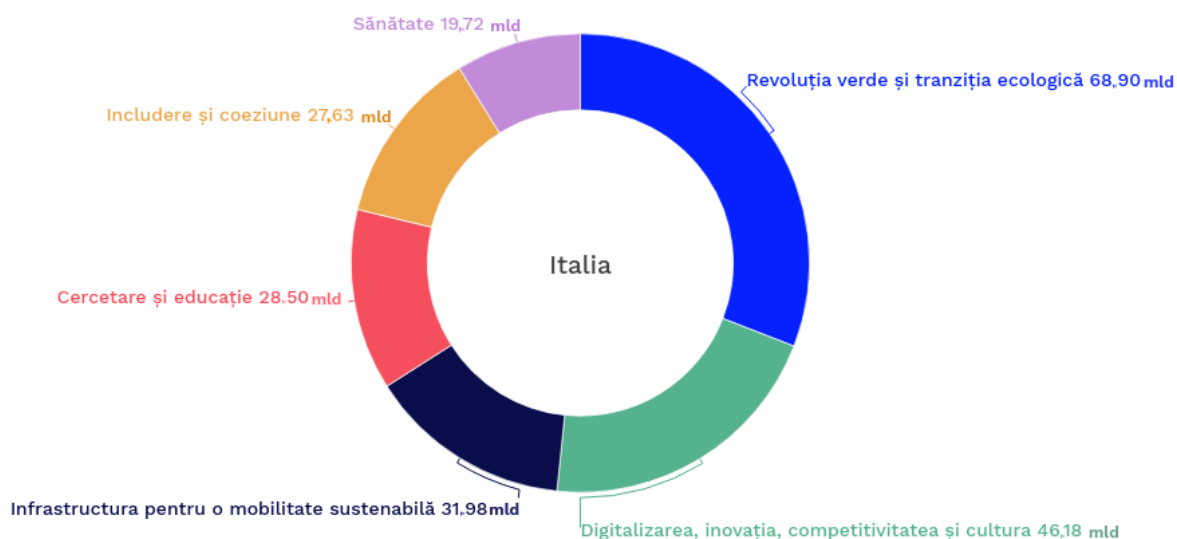
Planul de redresare italian: inițiative cheie

În propunerea sa privind un plan de redresare și reziliență, Italia declară că are drept scop modificarea economiei sale către una mai ecologică, mai modernă, digitală și inclusivă. Pentru a obține aceasta, guvernul Italiei a stabilit șase domenii de investiții, care sunt articulate ulterior prin 48 de proiecte.

Cele mai relevante inițiative pentru această informare includ:

Cele șase domenii de investiții ale planului de redresare italian

Notă: Procentajele au fost calculate de echipa de proiect pe baza sumelor prezentate în planul italian.

Revoluția verde și tranziția ecologică (68,90 mld - 30,9 %)

Această misiune include trei dintre programele cheie ale UE de Generație Următoare incluse de Comisia Europeană în Strategia de Dezvoltare Sustenabilă Anuală 2021 și reiterate în Liniile Directoare pentru Planurile de Redresare și Reziliență: *Power up* (producția de elemente regenerabile și de hidrogen verde și producția și transportul de hidrogen verde), *Renovate* (eficiența energetică a clădirilor), *Recharge and Refuel* (dezvoltarea unei mobilități sustenabile prin intermediul rețelelor de distribuție a electricității și hidrogenului).

Agricultură sustenabilă și economie circulară (6,3 mld - 2,8 %)

Prima componentă, "agricultura sustenabilă și economia circulară", are scopul de a promova sustenabilitatea mediului în lanțul de furnizare agricolă, de a sprijini proiectele de decarbonizare inovatoare prin procesele de economie circulară, și de a defini un plan național de economie circulară.

ÎN SECȚIUNEA DE AGRICULTURĂ SUSTENABILĂ (1,8 mld - 0,8%), GUVERNUL DEFINIȘTE INVESTIȚII ÎN 3 DOMENII:

- i) procese de producție agricolă sustenabilă;
- ii) eficiența energetică și izolația termică a clădirilor utilizate pentru producția din sectorul agricol și zootehnic¹;
- iii) îmbunătățirea capacității de depozitare a materiilor prime agricole, și a infrastructurii pieței agricole, și dezvoltarea logisticii integrate pentru întregul lanț de furnizare.

SECȚIUNEA PRIVIND ECONOMIA CIRCULARĂ ȘI GESTIONAREA DEȘEURILOR INCLUDE 3 PROIECTE:

- i) modernizarea fabricilor existente și construirea de noi fabrici pentru reciclarea deșeurilor;
- ii) dezvoltarea unui plan național de economie circulară, finanțat printr-un fond dedicat scopului de a reduce producerea materiilor prime;
- iii) promovarea tranziției verzi în sud și insulele mici.

Energie regenerabilă, hidrogen și mobilitate sustenabilă (18,22 mld - 8,2 %)

A doua componentă abordează în special producția și distribuția de energie. Scopul este acela de a sprijini utilizarea surselor de energie regenerabile și de a pregăti infrastructura pentru integrarea elementelor regenerabile în sistemul național de electricitate și pentru vehiculele electrice și hidrogenul lichid. Abordează, de asemenea, emisiile de transport și include măsurile pentru modernizarea transportului public și dezvoltarea mobilității publice și private sustenabile. Această componentă include 3 secțiuni.

1. PRODUCȚIA DE ENERGIE REGENERABILĂ

Scopul acestei secțiuni este acela de a sprijini crearea de proiecte în domeniul ecologic al surselor regenerabile, dezvoltarea proiectelor de panouri fotovoltaice plutitoare și instalații eoliene offshore precum și de paritate a rețelei pentru a promova autoproducția colectivă și consumul propriu de energie regenerabilă. Include de asemenea investițiile pentru a sprijini industriile producătoare de energie solară și eoliană, și pentru a impulsiona digitalizarea rețelei de electricitate.

2. PRODUCȚIA, DISTRIBUȚIA ȘI UTILIZAREA HIDROGENULUI VERDE

Guvernul italian încearcă să încurajeze sub acest titlu producția și utilizarea hidrogenului în diferite aplicații. Se vor face multe investiții în producția de hidrogen, în terenurile dezafectate și în dezvoltarea electrolizoarelor, precum și pentru a crea un lanț italian de alimentare

¹ Responsabil pentru aproximativ 50% din emisiile de gaze care modifică clima.

cu hidrogen a aplicațiilor industriale. În acest domeniu se va finanța de asemenea proiectele de cercetare pentru a explora utilizarea hidrogenului în transportul feroviar și de gabarit mare.

3. TRANSPORT LOCAL SUSTENABIL, CĂI DE CICLU ȘI REÎNNOIREA MATERIALULUI RULANT

Prin această măsură, guvernul intenționează să dezvolte mobilitatea sustenabilă și să consolideze rețeaua de mobilitate națională existentă. Proiectele din acest domeniu prevăd construirea de noi rețele de ciclism precum și acțiuni integrate (piste de biciclete, autobuze școlare, mobilitate comună etc.) în 40 de municipii cu peste 50.000 de locuitori. Bugetul atribuit acestui domeniu va servi de asemenea reînnoirii flotelor actuale de autobuze, de trenuri și nave cu scopul de a reduce drastic emisiile și de a introduce digitalizarea în toate cele trei sectoare.

Eficiența energetică și clădirile (29,35 mld - 13,1 %)

Clădirile sunt responsabile pentru mai bine de o treime din consumul total de energie din Italia. A treia componentă "Eficiența energetică și redevoltarea clădirilor" se adresează nevoii de a îmbunătăți eficiența energetică și de a reduce consumul de energie al clădirilor, precum și adaptării acestora la normele anti-seismice.

Pentru a îndeplini aceste obiective, proiectele sunt împărțite în clădiri publice și private. Guvernul italian propune următoarele investiții și stimulente principale:

CLĂDIRI PUBLICE: Acest domeniu include proiecte precum reabilitarea clădirilor școlare și construirea unor noi, mai sigure și mai eficiente; impulsivarea eficienței energetice și restaurarea clădirilor publice din zonele metropolitane, inclusiv pentru servicii sociale; dezvoltarea planurilor de intervenții care au drept scop reducerea consumului de energie al clădirilor juridice.

CLĂDIRI PRIVATE: Guvernul italian intenționează, sub acest titlu, să extindă bonificația guvernamentală pentru eficiența energetică și adaptarea anti-seismică la casele particulare (deducere de impozit egală cu 110% din valoarea costurilor de intervenții).

Protejarea terenurilor și a resurselor de apă (15,03 mld - 6,7 %)

Cea de-a patra componentă promovează intervențiile pentru abordarea instabilității hidrogeologice și îmbunătățirea rezilienței la evenimentele meteorologice extreme.

Proiectele cheie includ dezvoltarea unui management integrat al bazinelor hidrografice; realizarea unei gestionări a irigațiilor și a ecosistemelor forestiere și agricole; digitalizarea gestionării resurselor de ape și a riscului de inundații, și implementarea unui program forestier urban pentru a ajuta la captarea CO2.

Recomandările Comisiei Europene

În cadrul evaluării planului italian final național privind energia și clima, Comisia Europeană a sugerat ca guvernul italian să adopte măsuri și să sprijine investițiile în următoarele:

- Eficiența energetică a clădirilor și decarbonizarea energiei în special prin impulsionearea producției de electricitate regenerabilă, reducând rolul gazelor naturale și crescând rolul gazului regenerabil continuând în același timp eliminarea planificată a cărbunelui până în 2025 și modernizând infrastructurile energetice.
- Economia circulară printr-o revizuire a impozitelor și subvențiilor pentru a le face consistente cu tranziția verde.
- Transportul sustenabil, inclusiv infrastructura, promovând în același timp adaptarea la schimbarea climei, inclusiv pentru a se asigura rezistența la condițiile de climă a infrastructurilor existente și viitoare.

Recomandările PlanUp

Conform propunerii italiene pentru planul de redresare și reziliență, tranziția ecologică verde trebuie să primească cea mai mare cotă din bugetul de redresare. Aceasta arată faptul că Italia se dedică sprijinirii tranziției ecologice prin redresare. Totuși, este crucial ca proiectele din această misiune să îndeplinească obiectivele Ordinii Ecologice Europene și să fie aliniate la acestea.

Mai jos urmează câteva recomandări cheie pe care guvernul italian trebuie să le ia în considerare înainte de a trimite planul final Comisiei Europene.

ALINIAREA CU LINIILE DIRECTOARE ALE CE:

Conform misiunii de tranziție verde și ecologică, guvernul conturează 48 de proiecte împărțite în 6 domenii cheie de intervenție. Fiecărei zone îi este atribuită un procent din bugetul total alocat misiunii. Totuși, criteriile pe baza cărora fondurile sunt alocate fiecărui domeniu sunt neclare. De asemenea, multe dintre cele 48 de proiecte sunt foarte vagi; în unele cazuri, acestea au doar un titlu. Detaliile concrete precum și cifrele specifice de buget lipsesc din proiecte.

➤ În planul final, guvernul trebuie să specifice mai multe detalii și exemple concrete privind proiectele, inclusiv modul în care vor fi finanțate.

AGRICULTURĂ: Agricultură este în mare parte neglijată la fel ca în PNEC al Italiei. Măsurile prezentate în planul de redresare se adresează emisiilor din energia utilizată în agricultură, însă nu din sectorul în sine, care sunt destul de mari. Activitățile care tratează emisiile din cultivarea solului și creșterea animalelor trebuie de asemenea finanțate din fonduri obținute din facilitatea de redresare.

➤ Guvernul italian trebuie să promoveze agricultura cu impact redus asupra mediului prin descurajarea din punct de vedere economic a practicilor agricole și zootehnice intensive și modificarea sectorului în sensul unui model sustenabil, organic și inovator.

TRANSPORT/MOBILITATE: Prin misiunea ”revoluției verzi”, mobilitatea este cuplată la tranziția energetică. Investițiile au drept scop sprijinul dezvoltării infrastructurii energiei regenerabile și a celor aferente pentru a reduce emisiile energetice și din transport, inclusiv prin producerea de hidrogen. Totuși, planul nu acordă prea multă atenție electromobilității și extinderii necesare a infrastructurii de încărcare. Având drept scop introducerea a 6 milioane de vehicule electrice până în 2030, așa cum se raportează în PNEC al Italiei, planul nu menționează nicio investiție pentru a crește infrastructura de încărcare. Dacă Italia este cu adevărat dedicată atingerii țintei de vehicule electrice, trebuie să aloce mai multe fonduri și să prezinte măsuri mai detaliate pentru a implementa infrastructura necesară pentru aceasta. Un alt gol imens în planul de redresare este lipsa resurselor alocate dezvoltării mobilității urbane sustenabile. Mobilitatea urbană sustenabilă este un element de bază al PNEC și este foarte importantă pentru reducerea emisiilor cauzate de transportul din orașe. Aceasta implică creșterea rețelei de piste de biciclete, consolidarea transportului în comun cu emisii zero, în special autobuzele, consolidarea transportului feroviar local și impulsionearea mobilității partajate sustenabile. În timp ce aceste elemente sunt incluse în PNRR, nu le este alocată finanțarea pe care o merită pentru a fi implementate în mod corespunzător, și contribuie la decarbonizarea sectorului de transporturi.

Planul de redresare trebuie să se concentreze pe impulsionearea consumului de energie regenerabilă în transport și dezvoltarea infrastructurii necesare pentru a introduce vehicule electrice și a sprijini mijloacele alternative de transport. Proiectele care au scopul de a moderniza transportul public și planificarea urbană pentru o mobilitate sustenabilă trebuie să fie mai detaliate și trebuie să li se aloce mai multe fonduri.

EFICIENȚA CLĂDIRILOR/ENERGETICĂ: Eficiența energetică și renovările clădirilor vor primi cota cea mai mare a fondurilor conform misiunii revoluției verzi (mai mult de jumătate din bugetul total alocat misiunii și în total 20% din întreaga facilitate de redresare). Este de asemenea unul dintre domeniile cele mai puțin detaliate, oferind o listă cu acțiuni care trebuie realizate mai ales în ceea ce privește clădirile publice pentru a mări eficiența energetică a acestora. Măsura principală în privința promovării eficienței energetice în clădirile particulare este doar aceea de a continua schema ecobonus, numită acum superbbonus din moment ce procentajul de reducere a impozitului a crescut la 110%.

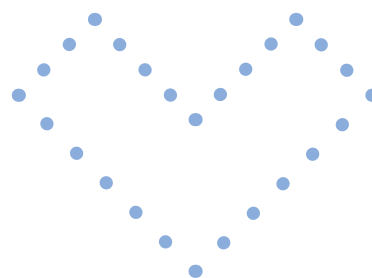

Eficiența energetică este o politică vitală pentru reducerea emisiilor clădirilor și pentru atingerea obiectivelor Pactului Ecologic European. Deși acțiunile conturate în plan se îndreaptă în direcția bună, acestea rămân vagi. Ar trebui detaliate mai bine și ar trebui să includă proiecte concrete în care se vor investi bani.

GUVERNARE/TRANSPARENȚĂ: O bună guvernare și o coordonare inter-instituțională reprezintă cheia pentru dezvoltarea unui plan coerent și ambițios. Totuși, propunerea Comisiei Europene nu prevede participarea publică în procesul de redactare a NRRP. Până acum, guvernul italian a luat o anumită inițiativă pentru a consulta publicul înainte de publicarea proiectelor. Înainte de adoptarea formală se preconizează mai multe consultări.

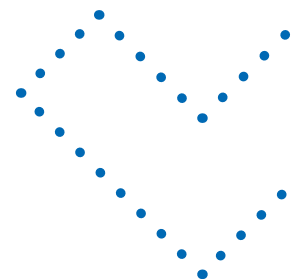

Planurile de redresare trebuie să acorde spațiu pentru o consultare mai largă cu părțile interesate. Pentru a garanta eficiența măsurilor, acestea trebuie să fie coerente cu contextul și nevoile regionale și locale. Asigurarea responsabilității publice și a sprijinului pentru PNRR este de o deosebită importanță, în special din moment ce banii cheltuiți pentru facilitățile de redresare vor fi folosiți în viitorul foarte apropiat și vor avea consecințe pe termen lung asupra întregii economii. Este astfel vital ca guvernul italian să își respecte promisiunile pentru a realiza o consultare publică eficientă. Cheia o reprezintă transparența proceselor, și o coordonare mai intensă a tuturor nivelurilor de luare a deciziilor, inclusiv municipalități, regiuni și societate civilă.

Spania

Buget:

140 MILIARDE DE EURO ÎNTRE 2021 ȘI 2026:

- **dintre care 37% vor merge către investițiile verzi și 33% către transformarea digitală**
- **72 mld € în granturi între 2021 și 2023, și 68 mld în împrumuturi**
  - **din care 27 mld € fac parte din bugetul spaniol național pentru 2021²**

Planul de redresare spaniol: inițiative cheie

Conform planului spaniol de redresare și reziliență, scopul Spaniei este atingerea egalității complete între sexe și modificarea modelului său de producție într-unul mai ecologic, digital și coerent. Pentru a obține aceasta, guvernul spaniol a inițiat 30 de proiecte în 10 domenii sectoriale, în care plănuiește să investească. Cele mai relevante 10 inițiative pentru această informare includ:

Secțiunea de dezvoltare agricolă și rurală (22,4 mld - 16 %)

Acoperă următoarele:

- (i) stabilirea zonelor cu emisii reduse și infrastructura de încărcare și parcare pentru vehiculele electrice; îmbunătățirea transportului public;
- (ii) promovarea acoperișurilor cu panouri solare și a comunităților de energie, asigurarea de sprijin pentru energia regenerabilă și accesibilă în municipiile cu mai puțin de 5.000 de locuitori; instalarea iluminatului public regenerabil și eficient;
- (iii) transformarea și digitalizarea logisticii lanțului agro-alimentar și al industriei pescuitului, promovarea economiei circulare, a producției organice, a consumului sezonier și local, și reducerea deșeurilor alimentare

Prin “ecosistemele de infrastructură și reziliență” (17,08 mld - 12,2 %)

Guvernul spaniol planifică utilizarea (iv) politicilor privind utilizarea terenurilor, precum un program de reîmpădurire pentru combaterea deșertificării, a degradării solului și a pierderii biodiversității; dezvoltarea unei politici de reducere și adaptare a climei precum și (v) a unei politici privind păstrarea resurselor de apă și a liniei de coastă precum restaurarea infrastructurii cu scopul de a reduce sensibilitatea acestora față de efectele schimbării climei. Intenționează de asemenea promovarea unui management coordonat și sustenabil și dezvoltarea apelor, a solului și a resurselor aferente; dezvoltarea soluțiilor naturale pentru purificarea apei (filtre verzi), igienizarea, reutilizarea și optimizarea infrastructurii de apă, redresarea râurilor și recuperarea acviferului. În sfârșit, Spania are ca scop (vi) modernizarea și digitalizarea transportului cheie și a infrastructurii acestuia, și dezvoltarea principalelor coridoare de transport european.

² Spania estimează în planul său național pentru energie și climă (PNEC) că sunt necesare 241 miliarde de euro în perioada 2021-30 pentru a atinge obiectivele planurilor de energie și climă distribuite după cum urmează: 83,5 mld € în eficiență energetică, 91,8 mld € în energie regenerabilă, 58,6 mld € în rețele, și 7,5mld € în sectoare non-energetice/alte măsuri. Guvernul prevede că 20% vor veni din investiții publice, și 80% din cele private, deși este neclar ce va declanșa acestea din urmă.

³ Sumele de mai jos au fost calculate de către echipa de proiect pe baza procentelor rotunjite prezentate în planul spaniol, și în consecință constituie cifre aproximative

”Tranziția industrială și energetică” (12,46 mld - 8,9 %)

Această secțiune acoperă următoarele:

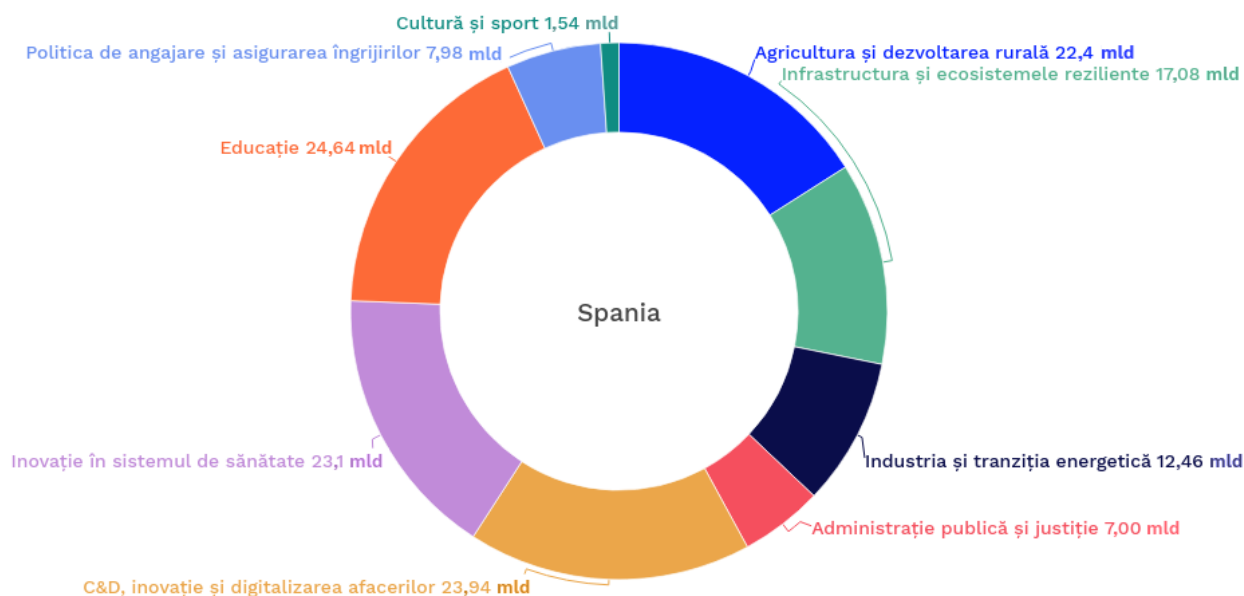
(vii) distribuirea energiei regenerabile și promovarea competiției sectoarelor industriale intens energetice. Aceasta include ”Strategia Națională de Consum Propriu” și o foaie de parcurs pentru sprijinul biogazului și a energiei eoliene maritime. Această secțiune include de asemenea

(viii) electrificarea progresivă a mobilității și a sectorului construcțiilor, promovând rețele inteligente și comunități de energie; introducerea tehnologiilor de depozitare a energiei;

(ix) dezvoltarea unei foi de parcurs pentru hidrogenul regenerabil și integrarea sa sectorială;

(x) crearea de locuri de muncă în teritoriile afectate de tranziția energetică prin intermediul unei Strategii de Tranziție Juste.

Cele nouă domenii de investiții cu fonduri alocate ale planului spaniol de redresare

Notă: Sumele au fost calculate de către echipa de proiect pe baza procentajelor rotunjite prezentate în planul spaniol și reprezintă astfel cifre aproximative în timp ce reforma fiscală este inclusă ca fiind unul dintre domeniile pentru primirea de fonduri, planul nu specifică câtă finanțare va primi.

Recomandările Comisiei Europene

În cadrul evaluării planului spaniol final național privind energia și clima, Comisia Europeană a sugerat ca guvernul spaniol să includă în acesta cheltuieli de cel puțin 37% legate de climă. Comisia propune ca guvernul spaniol să adopte următoarele măsuri și recomandă ca guvernul să identifice nevoile de investiții și sursele financiare pentru a le pune în aplicare:

- Sprijinirea renovării clădirilor și dezvoltarea energiei regenerabile, în special pentru încălzire, răcire și transport;
- Consolidarea și extinderea liniilor de transmisie și distribuție inclusiv interconexiuni electrice cu țările învecinate;
- Promovarea transportului sustenabil, inclusiv îmbunătățirea infrastructurii e-mobilității și mutarea transportului de marfă de la cel rutier la cel feroviar;
- Promovarea economiei circulare, a administrării apelor, a prevenirii inundațiilor și măsurile de tratament ale apelor reziduale.

Recomandările PlanUp

Propunerea Spaniei pentru redresarea post-covid include multe principii pozitive, însă, îi lipsesc acțiunile măsurabile concrete și legătura acestuia cu Noul Pact Ecologic trebuie întărită. Textul proiectului nu reflectă angajamentul hotărât al Europei privind reducerea emisiilor, iar Acordul de la Paris nici nu este menționat în text. Mai mult, el trebuie să meargă dincolo de minimul obligatoriu de 37% de finanțare a investițiilor legate de schimbarea climatică pentru a reduce riscurile financiare, a genera locuri de muncă și a conduce către o redresare reziliență și stabilă.

Recomandările-cheie pe care guvernul spaniol va trebui să ia în considerare înainte de a trimite planul final Comisiei Europene sunt schițate mai jos.

ALINIAREA LA RECOMANDĂRILE COMISIEI EUROPENE: Cele mai multe din domeniile-cheie prioritare ale proiectului planului de redresare sunt în conformitate cu recomandările Comisiei Europene. Cu toate acestea, proiectul conține politici care se caracterizează prin lipsa detaliilor concrete, precum graficul temporal pentru realizarea punctelor esențiale, criteriile, obiectivele de impact (ținta reducerilor de emisii, rate de ocupare a forței de muncă, investiții etc.), precum și procentajele provizorii pentru cofinanțarea menționată, privată și/sau publică, în fiecare din cele 30 de proiecte ale acestuia. Același lucru se va aplica și prioritizării ”sectoarelor strategice”, a căror definiție este prea largă. Accentul trebuie pus pe sectoarele-cheie, care posedă cel mai mare potențial de a transforma economia.

TRANSPORT/MOBILITATE: Planul include unele măsuri privind transportul - de exemplu, promovarea zonelor cu emisii scăzute și infrastructura de încărcare și parcare a vehiculelor electrice. Totuși, aceasta exclude promovarea transportului public, a ciclismului și a altor moduri de transport sustenabile; nu include măsuri pentru impulsivarea electrificării transportului rutier greu, și ignoră potențialul său de a reduce emisiile GHG din sectoarele maritim și de aviație.

➤ **este important ca planul final să includă măsuri care să se adreseze și acestor trei domenii cheie. Acestea sunt cruciale pentru a ajunge la o decarbonizare profundă a sectorului de transport și pentru a obține neutralitatea climei cât mai curând posibil după 2030.**

EFICIENȚA CLĂDIRILOR/ENERGETICĂ: Așa cum a fost și cazul PNEC, guvernul spaniol a ratat ocazia de a include planul său de redresare un plan detaliat pentru eliminarea treptată a combustibililor fosili. Eficiența energetică este o politică vitală pentru a reduce emisiile clădirilor și pentru a atinge obiectivele Pactului Ecologic European. Împreună, eficiența energetică și renovările clădirilor ar însuma cea mai mare parte a fondurilor PNRR spaniol (21,35%). Totuși, chiar dacă proiectul de plan include măsuri pozitive privind actualizarea energetică a clădirilor în diferite sectoare, măsurile de creștere a eficienței energetice și de dezvoltare a surselor de energie regenerabile rămân prea vagi. Planul final trebuie să includă mai multe detalii.

AGRICULTURĂ: Deși agricultura este unul dintre sectoarele care vor primi una dintre sumele cele mai mari prin PNRR, nu există politici menționate pentru a reduce emisiile agricole și zootehnice, și nici pentru îmbunătățirea energetică a fermelor.

➤ Reforma Politicii Agricole Comune (PAC) a UE fiind insuficientă, planul spaniol de redresare trebuie să intervină și să crească obiectivele climatice în acest sector. → Guvernul spaniol trebuie să promoveze agricultura cu impact redus asupra mediului prin descurajarea din punct de vedere economic a practicilor agricole și zootehnice intensive și modificarea sectorului în sensul unui model sustenabil, organic și inovator.

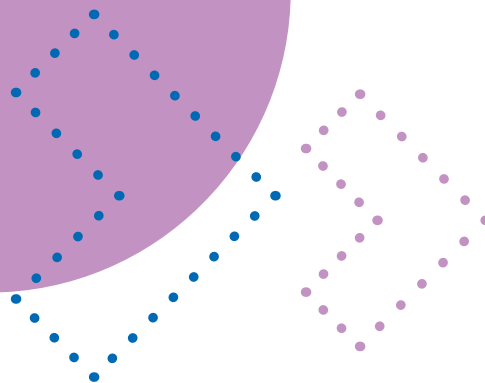
GUVERNARE/TRANSPARENȚĂ: Buna guvernare și coordonarea inter-instituțională reprezintă cheia pentru realizarea politicii privind clima. În planul său de redresare, guvernul spaniol se angajează să modernizeze procedurile administrației publice spaniole. Cu toate acestea, planul nu prevede nicio investiție în resurse umane pentru gestionarea fondurilor de redresare, și nici nu include detalii privind guvernarea necesară pentru a obține proiecte bine alese și derulate.

➤ Planurile de redresare trebuie să prevadă spațiu pentru o coordonare mai largă privind luarea deciziilor de către părțile interesate. Pentru a garanta eficiența măsurilor, acestea trebuie să fie coerente cu contextul și nevoile regionale/locale. Totuși, nu a existat nicio participare publică până acum, și nu există nicio consultație prevăzută în perioada de dezvoltare sau implementare a planurilor spaniole. Asigurarea responsabilizării și a sprijinului public pentru PNRR este de o importanță critică. În acest scop, guvernul trebuie să organizeze o consultare publică efectivă și să asigure transparența luării deciziilor. De asemenea, municipalitățile trebuie să joace un rol mai mare în implicarea cetățenilor și a afacerilor locale pentru a obține rezultate mai bune.

În general, legătura dintre PRR al Spaniei și Pactul Ecologic European al UE trebuie consolidat. Noul angajament al UE privind reducerea emisiilor crescute nu se reflectă, iar Acordul de la Paris nici măcar nu este menționat în text.

Ungaria

Buget:

18,7 MILIARDE DE EURO⁴ ÎNTRE 2021 ȘI 2027:

**granturi în valoare de 8,7 miliarde EUR
și împrumuturi în valoare de 10 miliarde EUR**

Planul de redresare maghiar: inițiative cheie

La momentul redactării, guvernul maghiar nu a dezvăluit planul său național de redresare și reziliență (PNRR). La începutul lunii decembrie 2020, s-a publicat un rezumat al planului, care a fost în dezbateră publică timp de câteva săptămâni.

Rezumatul prezintă 9 domenii de prioritate în care guvernul maghiar intenționează să investească fondurile de redresare.

Conform acestui document, finanțarea estimată necesară pentru a finanța programul este de 5.760 mld HUF (+16 mld EUR). Aproximativ o treime din bugetul programului este dedicată dezvoltării transportului, în timp ce o șesime este alocată sistemului de îngrijiri medicale. Cele mai relevante inițiative în scopul acestei informări includ:

Dezvoltarea transportului verde

Acest domeniu se concentrează pe următoarele trei măsuri principale.

⁴ Cifrele finale urmează să fi confirmate, deoarece nu este disponibil în limba engleză un document oficial final.

Prin **PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA INFRASTRUCTURII ȘI SERVICIILOR DE TRANSPORT**, guvernul ungar intenționează să dubleze capacitatea transportului feroviar.

REFORMA REȚELEI DE TRANSPORT are drept scop operarea întregii rețele de transport suburban și interurban ca pe un singur sistem, cu o organizare comună a rețelei și a traficului, o structură de grafic integrat și un sistem unitar de emitere a билетelor.

Prin intermediul unei **REFORME A LOGISTICII**, guvernul maghiar dorește să îmbunătățească competitivitatea Budapestei în domeniul mobilității verzi drept centru al transportului de mărfuri în Europa Centrală și de Est.

De asemenea, se vor face investiții pentru a **IMPULSIONA ELECTRIFICAREA TRANSPORTULUI PUBLIC**, prin creșterea numărului de vehicule hibride și electrice și o mai bună integrare printre diferitele mijloace de transport (tramvai, metrou, autobuze). Scopul este acela de a-l face foarte competitiv față de transportul privat.

Modificarea sursei de energie

Scopul componentei de tranziție a energiei este acela de a decarboniza sectorul energetic.

Această zonă este de asemenea centrată în jurul a 3 măsuri:

Prin **CREȘTEREA FLEXIBILITĂȚII SISTEMULUI DE ELECTRICITATE ȘI PROMOVAREA INTEGRĂRII ENERGIEI REGENERABILE**, scopul guvernului maghiar este acela de a mări cota de generare a electricității fără carbon, capacitatea fotovoltaică și cota de elemente regenerabile în consumul de electricitate, și de a se asigura că până în 2030 consumul final de energie al țării nu depășește consumul din 2005. Măsura are drept scop răspândirea contorizării inteligente pentru a îmbunătăți reziliența rețelei și pentru a îmbunătăți operatorii și distribuitorii sistemului de transmisie.

Prin **INTRODUCEREA SCHEMELOR DE OBLIGAȚIE PRIVIND EFICIENȚA ENERGETICĂ**, guvernul dorește să sprijine renovările clădirilor care îmbunătățesc eficiența energetică a clădirilor. Scopul este acela de a economisi 1,29 PJ de energie între 2031 și 2030.

În cele din urmă, **MĂSURA DE PROMOVARE A INVESTIȚIILOR ÎN ENERGIE REGENERABILĂ ÎN SECTORUL DE CONSTRUCȚII** se concentrează pe stimulentele financiare pentru instalarea sistemelor rezidențiale FV și electrificarea sistemelor de încălzire rezidențiale în combinație cu un sistem solar sau pompe de căldură.

Tranziția către o economie circulară

Elementele cheie ale componentei de ”tranziție către o economie circulară” sunt legate de managementul deșeurilor și al apelor uzate și de sectorul industrial. Reformele au drept scop păstrarea resurselor naturale în circulație și reducerea la minim a cantității de materiale care devin deșeuri. Măsurile din toate cele trei domenii se concentrează asupra prevenirii generării deșeurilor și promovării reutilizării materialelor și a producției secundare pentru a obține o utilizare mai eficientă și mai responsabilă a resurselor naturale.

Cele nouă zone prioritare prezentate în rezumatul planului ungar de redresare

Demografie și educație publică

Cercetare & Inovație

Dezvoltarea așezărilor și a zonelor rurale

Administrarea apelor

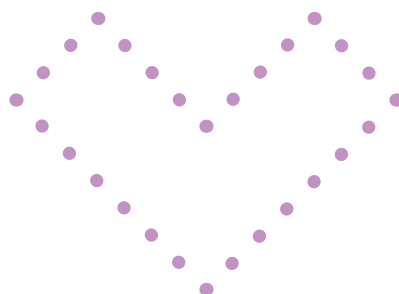
Dezvoltarea transportului verde

Modificarea sursei de energie

Tranziția către o economie circulară

Digitalizarea

Sănătate

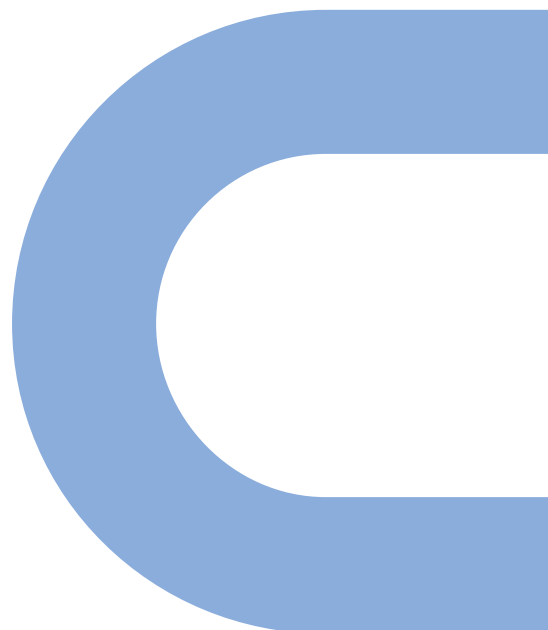
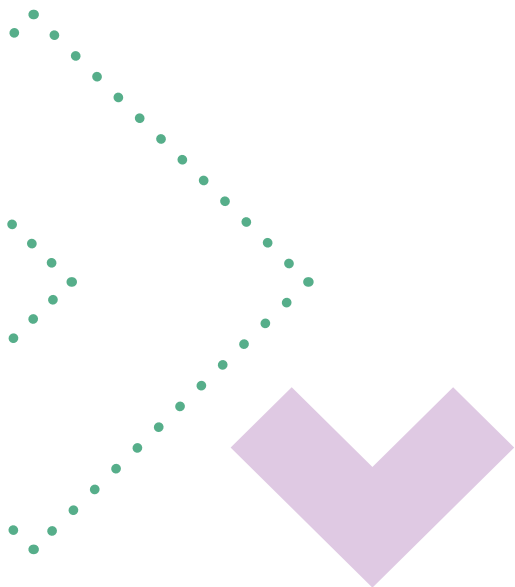

Recomandările Comisiei Europene

După evaluarea planului național maghiar final pentru energie și climă, Comisia propune ca Ungaria să investească mai întâi de toate în măsuri care

- Să încurajeze investițiile în eficiența energetică a clădirilor rezidențiale și a clădirilor publice;
- Să susțină moduri sustenabile de transport în comun și transport alternativ, atât în regiunea Capitalei, cât și în toată țara;
- Să promoveze elementele regenerabile în sectoarele electricității și al încălzirii, inclusiv măsuri care să impulsioneze producția de electricitate cu panouri fotovoltaice solare, și măsuri pentru a moderniza infrastructura existentă, capacitatea de depozitare și rețelele inteligente.

Recomandările PlanUp

Rezumatul planului de redresare oferă o bună imagine de ansamblu a celor 9 domenii cheie în care guvernul ungar intenționează să investească fondurile de redresare.

Totuși, deoarece acesta este doar un rezumat al priorităților identificate, nu prezintă detalii privind modul în care se vor cheltui banii precum și modul în care bugetul este împărțit între cele 9 domenii prioritare.

Recomandările cheie pe care guvernul ungar trebuie să le ia în considerare înainte de a trimite planul de redresare oficial Comisiei Europene sunt detaliate mai jos.

ALINIAREA CU RECOMANDĂRILE CE: Cele nouă domenii prioritare cheie, și în special cele trei evidențiate în acest raport, respectă destul de strict recomandările făcute de Comisia Europeană în analiza detaliată a PNEC ungar. Planul de redresare include prevederi pentru îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul construcțiilor, pentru reducerea emisiilor rezultate din transport, în special prin sprijin pentru transportul în comun, și în cele din urmă pentru promovarea creșterii cantității de energie regenerabilă. Unele dintre proiectele descrise în rezumat sunt mai concrete și mai detaliate decât altele.

➤ În planul final, va fi important să se ofere mai multe detalii și exemple concrete ale proiectelor planificate în fiecare domeniu, inclusiv modul în care vor fi finanțate și ce impact va avea fiecare dintre acestea asupra obiectivelor economice și de decarbonizare ale țării.

TRANSPORT/MOBILITATE: Conform rezumatului, măsurile de reducere a emisiilor rezultate din transport joacă un rol important în planul de redresare ungar. Acest domeniu cheie va primi o treime din întregul buget de redresare. Scopul celor mai multor măsuri este acela de a îmbunătăți infrastructura de transport în comun prin crearea unor interconexiuni mai bune în cadrul rețelei și sprijinirea electrificării sale. Deși aceste măsuri se îndreaptă în direcția bună, nu s-a planificat nicio intervenție pentru a impulsiona electromobilitatea privată și pentru a scoate vehiculele poluante de pe piață. De asemenea, infrastructura de încărcare nu este abordată în mod corespunzător.

➤ În planuri trebuie incluse mai multe detalii și cifre privind introducerea vehiculelor electrice, inclusiv sprijinul pentru consumatori.

EFICIENȚA CLĂDIRILOR/ENERGETICĂ: Eficiența energetică și renovările clădirilor sunt abordate ca făcând parte din domeniul cheie care are drept scop promovarea integrării energiei regenerabile în sistem. Domeniul se concentrează în principal pe promovarea energiei regenerabile (în mare parte solară,

dar încă fără eoliană), inclusiv sprijinirea prosumatorilor. Totuși, singurul program care abordează eficiența energetică a clădirilor este Sistemul de Angajament privind Eficiența Energetică, care intenționează să sprijine renovările clădirilor rezidențiale. Totuși, guvernul nu oferă detalii specifice privind modul în care va funcționa sistemul, și nici referitor la ce tip de sprijin sau stimulente va oferi gospodăriilor.

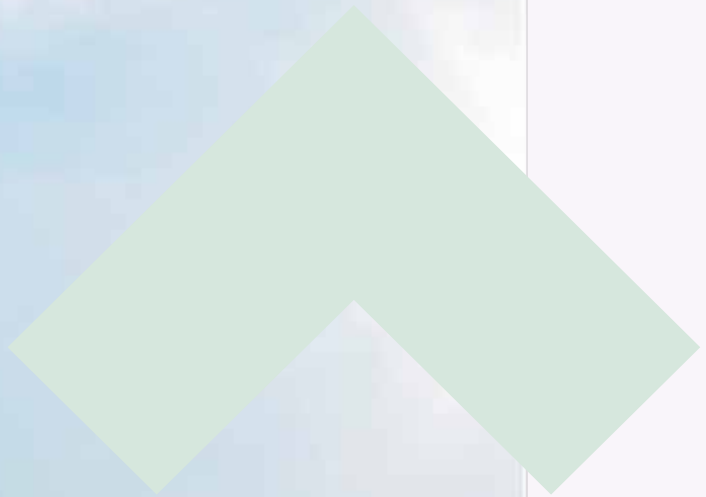
➤ Eficiența energetică este o politică vitală pentru a reduce emisiile clădirilor și pentru a atinge obiectivele Pactul Ecologic European. În Ungaria, astfel de măsuri sunt de asemenea de foarte mare importanță pentru abordarea sărăciei energetice. Deși în principiu acțiunile conturate în rezumat se îndreaptă către direcția bună, acestea rămân prea vagi. Trebuie oferite mai multe detalii privind schema de eficiență energetică și în planul final trebuie incluse proiecte concrete în care se vor investi banii.

AGRICULTURĂ: La fel ca și în PNEC maghiar, agricultura este în mare parte neglijată. Singura măsură care abordează parțial sectorul este cea care intenționează să îmbunătățească gestionarea apelor. Totuși, aceasta este o măsură de adaptare la climă care are scopul de a permite fermierilor să se adapteze în mod flexibil la provocările cauzate de cantitatea insuficientă de precipitații și de a îmbunătăți eficiența producției agricole a acestora. Activitățile care abordează emisiile provenite din cultivarea solului și creșterea animalelor trebuie de asemenea finanțate cu fonduri obținute din facilitatea de redresare.

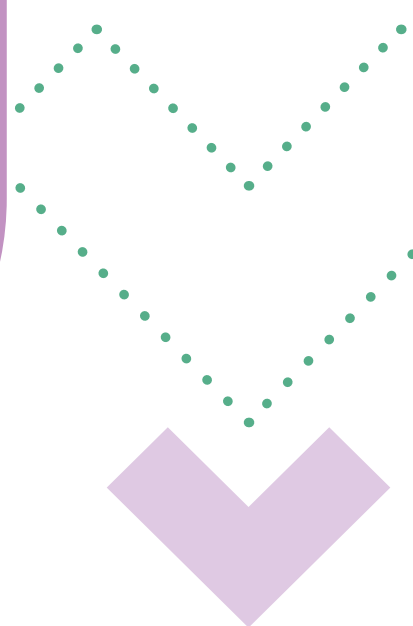
➤ Guvernul maghiar trebuie să promoveze agricultura cu impact redus asupra mediului prin descurajarea din punct de vedere economic a practicilor agricole și zootehnice intensive și îndreptarea sectorului către un model sustenabil, organic și inovator.

GUVERNARE/TRANSPARENȚĂ: O bună guvernare și o coordonare inter-instituțională reprezintă cheia pentru dezvoltarea unui plan coerent și ambițios. Totuși, propunerea Comisiei Europene nu prevede participarea publică în procesul de schițare a NRRP. Guvernul ungar a emis un rezumat al planului de redresare la începutul lunii decembrie 2020 și a realizat o consultare online asupra acestuia pentru a obține feedback din partea diferiților factori de decizie. Totuși, consultarea face referire numai la un rezumat care descrie prioritățile principale și nu intră în detaliile fiecărei măsuri, precum și ale fiecărui proiect care va fi finanțat din bugetul de redresare. De asemenea, nu este clar dacă se va realiza o consultare ulterioară privind planul în sine.

➤ Planurile de redresare trebuie să prevadă spații pentru o consultare largă a părților interesate. Pentru a garanta eficiența măsurilor, acestea trebuie să fie coerente cu contextul și nevoile regionale și locale. Asigurarea responsabilității publice și a sprijinului pentru PNRR este de o deosebită importanță, în special din moment ce banii cheltuiți pentru facilitatea de redresare vor fi folosiți în viitorul foarte apropiat și vor avea consecințe pe termen lung pentru întreaga economie. Astfel, este vital să existe o consultare publică efectivă, transparență în procese, și o mai mare coordonare între toate nivelurile de luare a deciziilor, inclusiv municipalități și regiuni.

România

Buget:

33 MILIARDE DE EURO ÎNTRE 2021 ȘI 2026:

**granturi în valoare de 13,8 miliarde și
împrumuturi în valoare de 19,2 miliarde**

Planul de redresare românesc: inițiative cheie

În luna iulie 2020, guvernul român a publicat un plan de investiții pentru redresare după perioada de pandemie. Acest document reprezintă primul proiect al Planului Național de Redresare și Reziliență, care este în prezent încă în curs de finalizare în colaborare cu Comisia Europeană.

Conform acestui prime proiect, guvernul român a identificat 8 domenii de investiții pentru impulsivarea economiei românești și pentru accelerarea tranziției ecologice.

Cele mai relevante inițiative pentru această informare includ:

Infrastructura de transport

Acest domeniu de intervenție se axează pe transportul rutier, feroviar, maritim și aerian. Principalul scop al proiectelor de infrastructură rutieră este acela de a construi noi autostrăzi în scopul de a conecta mai bine diferite regiuni ale țării. Obiectivul proiectelor de transport rutier este acela de a mări infrastructura feroviară existentă, precum și de a dezvolta noi trenuri metropolitane în marile orașe pentru a facilita fluxul navetiștilor și pentru a reduce traficul din zonele urbane.

Infrastructura energiei

Acest domeniu prioritizează investițiile noi cu scopul de a asigura creșterea cotei de energie curată în amestecul de energie, în special cea eoliană și fotovoltaică, precum și depozitarea pe scară largă a energiei. Unele dintre proiectele cheie incluse în acest domeniu sunt:

- i) investițiile în parcuri energetice interne și externe, precum și instalații fotovoltaice;
- ii) proiecte noi privind cercetarea și forarea pentru surse noi de gaze naturale, și anume Romgaz, precum și trecerea centralelor termice de la cărbune la gaz pentru producerea electricității;
- iii) proiecte pentru dezvoltarea rețelei de gaz în scopul transportului gazelor naturale în toată țara.

Dezvoltare locală

Această zonă include mai multe proiecte de dezvoltare pentru a îmbunătăți condițiile de viață ale comunităților locale. Printre acestea, merită menționate două proiecte în scopul acestei informări:

- i) se intenționează a se cheltui 1 miliard de euro pentru extinderea și înființarea unor rețele de gaze noi inteligente în scopul conectării a 70% dintre locuințe la această utilitate, în special în zonele rurale unde aproximativ 24% dintre gospodăriile folosesc gaz;
- ii) mai multe proiecte de eficiență energetică și reabilitare termică sunt planificate în comunitățile locale pentru a reduce consumul de energie și emisiile de gaze de seră, și pentru a îmbunătăți securitatea energetică.

Infrastructura agricolă și irigațiile

Proiectele din acest domeniu sunt în majoritate legate de îmbunătățirea sistemelor de irigații și drenaj pentru protejarea culturilor de secetă și pentru a asigura condiții mai favorabile de cultivare a solului și de utilizare a terenurilor. În scopul măririi securității alimentare și scăderii dependenței de importurile din străinătate, planul include de asemenea construirea a opt depozite pentru depozitarea produselor agricole, aflate în opt regiuni ale țării și amplasate strategic în apropierea infrastructurilor de transport.

Investiții în mediu

Acest ultim domeniu de investiții strânge laolaltă toate proiectele aflate în desfășurare și planificate care au scopul de a aborda modificarea climei.

Aceste proiecte includ:

- i) continuarea programelor pentru stimularea introducerii de vehicule electrice, atât publice cât și private, și dezvoltarea infrastructurii de încărcare;
- ii)) programe pentru creșterea eficienței energetice în clădirile publice și cele private;
- iii) programe de împădurire și utilizare a terenului pentru a mări dolinele;
- iv) finanțare de programe pentru a facilita instalarea de panouri fotovoltaice pe acoperișuri, atât în case deja conectate la rețea cât și în cele izolate.

Cele opt domenii de investiții ale schiței planului de redresare românească

Infrastructura de transporturi

Investiții în infrastructura energetică, economie și mediul de afaceri

Investiții în dezvoltarea locală

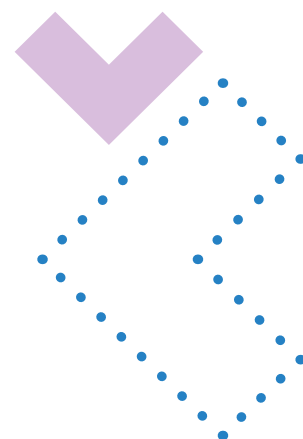
Infrastructura agricolă și de irigații

Investiții de mediu

Infrastructura pentru educație

Infrastructura de sănătate

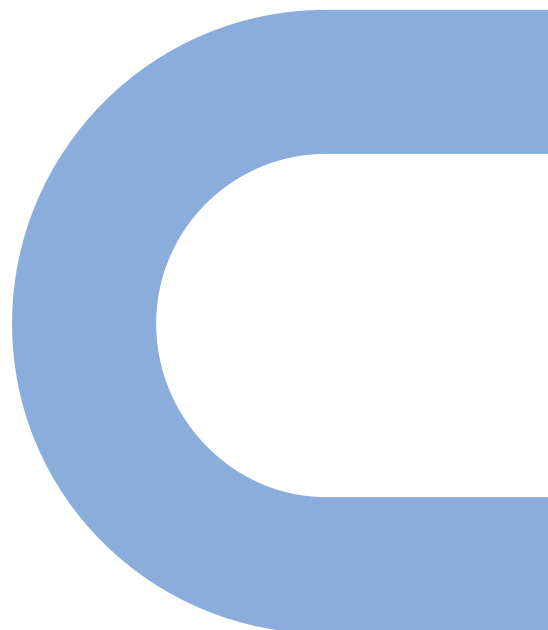
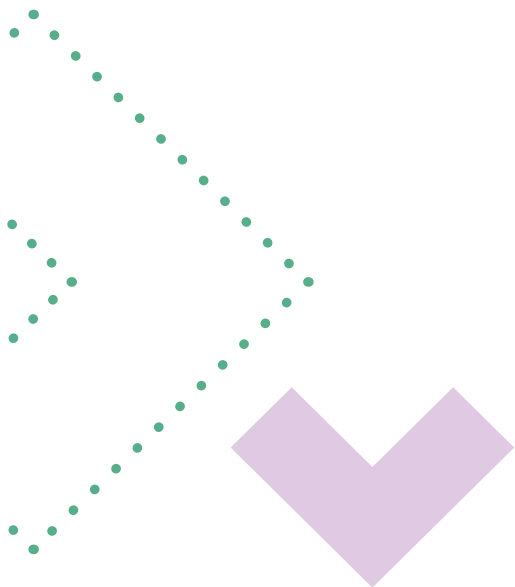
Infrastructura sport

Recomandările Comisiei Europene

După evaluarea planului național românesc final pentru energie și climă, Comisia propune ca țara să investească mai întâi de toate în măsuri care:

- Să impulsioneze generarea de energie regenerabilă; măsuri cu scopul de a sprijini renovarea clădirilor și eficiența energetică a rețelelor de termoficare;
- Să îmbunătățească infrastructura de transport și mobilitatea sustenabilă, inclusiv reformarea agențiilor de transport și sprijinirea implementării infrastructurii de reîncărcare și realimentare cu combustibil;
- Să sprijine introducerea treptată a taxării verzi și stabilirea unui buget verde.

Pașii următori și recomandările PlanUp

Primul proiecta planului românesc de investiții pentru redresarea post-Covid 19 este foarte detaliată și include mai multe măsuri în toate sectoarele cheie ale economiei. În timp ce clima și tranziția ecologică nu sunt abordate ca fiind unul dintre cele opt domenii prioritare, măsurile pentru reducerea emisiilor de gaze de seră sunt incluse în aproape fiecare sector. Scopul majorității investițiilor este acela de a crește energia regenerabilă, eficiența energetică și de a reduce emisiile. Totuși, unele proiecte trebuie reevaluate, deoarece ar putea submina eforturile de a combate schimbarea climatică, iar altele ar trebui să primească în schimb mai multă atenție și mai multă finanțare.

Recomandările cheie pe care guvernul român trebuie să le ia în considerare înainte de a trimite planul final Comisiei Europene sunt detaliate mai jos.

ALINIAREA CU RECOMANDĂRILE CE: Majoritatea celor opt domenii prioritare cheie respectă recomandările Comisiei Europene din analiza detaliată a PNEC al României. Planul de redresare include prevederi pentru îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul construcțiilor, pentru reducerea emisiilor rezultate din transport, în special prin sprijinirea transportului în comun, și pentru promovarea creșterii cantității de energie regenerabilă. Unele dintre proiectele descrise în rezumat sunt mai concrete și detaliate decât altele.

➤ În planul final, va fi important să se ofere mai multe detalii pentru proiecte, inclusiv nu numai despre quantumul necesar de finanțare, dar și modul în care vor fi finanțate și ce impact va avea fiecare dintre acestea asupra obiectivelor economice și de decarbonizare ale țării.

TRANSPORT/MOBILITATE: Majoritatea investițiilor în sectorul de transport sunt îndreptate către construirea de noi autostrăzi și modernizarea și dezvoltarea noii infrastructuri feroviare. Cea din urmă joacă un rol crucial în decarbonizarea sectorului transporturilor, atât în privința transportului de pasageri cât și în privința celui de marfă. Măsurile importante pentru impulsivarea introducerii vehiculelor electrice și pentru dezvoltarea infrastructurii de încărcare sunt în schimb enumerate pe scurt în ultimul domeniu prioritar "investiții pentru mediu".

➤ În planul final, va fi important să se găsească un echilibru mai bun între investiții, și să se asigure o finanțare mai mare pentru proiectele

care sprijină decarbonizarea sectorului transporturilor și care sunt sustenabile pe termen lung. Extinderea infrastructurii de încărcare pentru vehiculele electrice, precum și modernizarea și dezvoltarea transportului în comun și alternativ în orașe reprezintă măsuri vitale care merită să primească mai multă atenție în planul final.

EFICIENȚA CLĂDIRILOR/ENERGETICĂ: Eficiența energetică și renovările clădirilor sunt abordate ca parte a domeniului cheie care are drept scop dezvoltarea comunităților locale. În acest domeniu, investițiile pentru reabilitarea termică a clădirilor și sprijinul financiar pentru rețeaua de termoficare națională sunt recunoscute ca fiind priorități pentru a atinge reduceri mari ale consumului de energie și ale emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și reduceri ale costurilor de încălzire. Totuși, o mare parte a investițiilor din acest domeniu sunt dedicate extinderii rețelelor de distribuție a gazelor din mai multe regiuni, în special în zonele rurale. Deși aceasta poate avea beneficii pe termen scurt prin reducerea emisiilor locale în aer datorită utilizării biomasei pentru încălzire, ar putea duce la active blocate pe viitor.

➤ Este foarte important ca fondurile de redresare să nu fie utilizate pentru a finanța combustibilii fosili și infrastructura pentru care nu se întrevide un viitor asigurat. Astfel de proiecte nu numai că nu sunt sănătoase din punct de vedere financiar, dar riscă să împiedice alte investiții care pot avea un impact mai mare în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

AGRICULTURĂ: În proiectul planului de redresare, agricultura reprezintă unul dintre cele opt domenii prioritare de intervenții. Totuși, măsurile enumerate în plan sunt în marea majoritate acțiuni de reducere a efectelor asupra climei, precum dezvoltarea unor sisteme îmbunătățite de irigații și drenare care să combată impactului schimbării climatice. Activitățile pentru reducerea emisiilor rezultate din cultivarea solului și creșterea animalelor nu sunt incluse în planul de investiții.

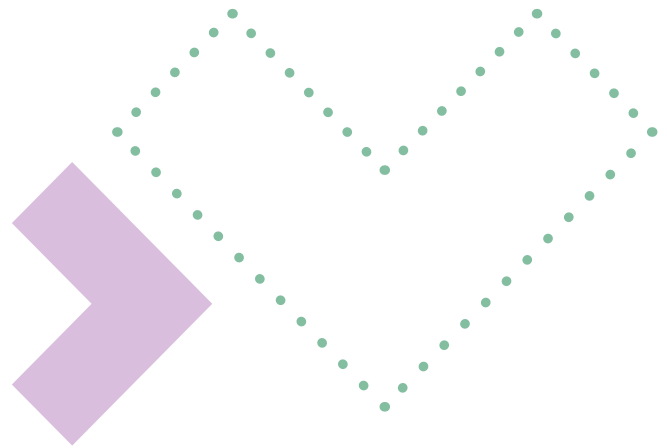
➤ Guvernul român trebuie să includă măsuri care să promoveze modele de agricultură mai sustenabile, organice și inovatoare și să descurajeze utilizarea practicilor intensive de agricultură și creștere a animalelor.

GUVERNARE/TRANSPARENȚĂ: O bună guvernare și o coordonare inter-instituțională reprezintă cheia pentru dezvoltarea unui plan coerent și ambițios. Totuși, propunerea Comisiei Europene nu prevede participarea publică în procesul de redactare a NRRP. Guvernul român a publicat o primă versiune a planului de redresare în iulie 2020. Guvernul român nu a realizat însă

o dezbatere publică asupra acestui document, și este neclar dacă părțile interesate vor fi consultați cu privire la versiunea finală a planului de redresare înainte de a fi trimis către Comisia Europeană până în aprilie 2021.

Planurile de redresare trebuie să prevadă spațiu pentru o consultare mai largă cu părțile interesate. Pentru a garanta eficiența măsurilor, acestea trebuie să fie coerente cu contextul și nevoile regionale și locale. Asigurarea responsabilității publice și a sprijinului pentru planul de redresare este de o deosebită importanță, în special din moment ce banii cheltuiți pentru facilitarea de redresare vor fi folosiți în viitorul foarte apropiat și vor avea consecințe pe termen lung asupra întregii economii. Astfel, este vital să existe o consultare publică efectivă, transparență în procese, și o mai mare coordonare a tuturor nivelurilor de luare a deciziilor, inclusiv municipalități și regiuni.

Polonia

Buget:

57,3 MILIARDE DE EURO ÎNTRE 2021 ȘI 2027:

- **granturi în valoare de 23,1 miliarde și împrumuturi în valoare de 34,2 miliarde**

Recomandările Comisiei Europene

După evaluarea planului național polonez final pentru energie și climă, Comisia propune ca Polonia să investească mai întâi de toate în măsuri care

- Să sprijine investițiile în energia regenerabilă pentru a reduce dependența de cărbune, și în eficiența energetică a clădirilor și industriei;
- Să intensifice integrarea sistemului de energie și să promoveze decarbonizarea consumului de gaz, inclusiv prin dezvoltarea pieței pentru tehnologiile de depozitare și hidrogen curat;
- Să sprijine transportul sustenabil, inclusiv prin dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport public, și prin promovarea rețelelor de transport intermodal și a electromobilității.

Pașii următori și recomandările PlanUp

Deoarece planul schiță polonez de redresare nu este disponibil publicului la momentul redactării, partenerii de proiect au întocmit sugestii privind măsurile și reformele care ar aduce beneficii țării și care ar sprijini tranziția verde.

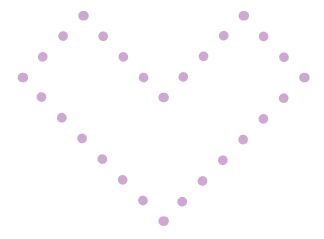
Acestea sunt prezentate mai jos:

ALINIAREA CU MANDATUL CE ȘI AGENDA PRIVIND CLIMA: Planul național de redresare reprezintă o oportunitate pentru Polonia de a elabora o strategie privind energia și clima care să contribuie în totalitate la scopurile UE privind clima.

➤ PNNR trebuie să se bazeze pe un cadru strategic solid. Unul dintre aspectele cele mai importante este reprezentat de adoptarea, conform prevederilor legii UE, a unei strategii pe termen lung privind clima și energia, care se aliază obiectivelor Pactului Ecologic European. Guvernul polonez trebuie să prioritizeze proiecte care generează sinergii între diferite zone ale tranziției curate. Acestea includ reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, reducerea sărăciei energetice și a poluării aerului, dezvoltarea unui transport mai sustenabil și crearea unor slujbe mai bune și sprijinirea inovației.

GUVERNARE/TRANSPARENȚĂ: O bună guvernare și o coordonare inter-instituțională reprezintă cheia pentru dezvoltarea unui plan coerent și ambițios. Totuși, propunerea Comisiei Europene nu prevede participarea publică în procesul de redactare a NRRP. Până acum, guvernul polonez nu a întreprins nicio inițiativă proprie pentru a consulta publicul.

➤ Planurile de redresare trebuie să prevadă spațiu pentru o consultare mai largă cu părțile interesate. Asigurarea responsabilității publice și a sprijinului pentru PNRR este de o deosebită importanță, în special din moment ce banii cheltuiți pentru facilitarea de redresare vor fi folosiți în viitorul foarte apropiat și vor avea consecințe pe termen lung asupra întregii economii. Astfel, este vital să existe o consultare publică efectivă, transparență în procese, și o mai mare coordonare a tuturor nivelurilor de luare a deciziilor, inclusiv municipalități și regiuni.

Energia regenerabilă/eficiența energetică

Creșterea cotei de energie regenerabilă și îmbunătățirea eficienței energetice, în special în mediul construit, va fi vitală pentru redresarea post-Covid. Planul trebuie astfel să includă reforme care să faciliteze și să sprijine aceste două obiective. Unele măsuri cheie pe care guvernul trebuie să le sprijine sunt enumerate mai jos:

REFORMAREA LEGISLAȚIEI PRIVIND PUTEREA EOLIANĂ (LEGEA PRIVIND FERMELE EOLIENE)

Așa numitul ”control al distanței” din Legea poloneză privind Fermele Eoliene impune o distanță minimă între fermele eoliene și clădirile din apropiere sau locurile naturale care să fie de zece ori mai mare decât înălțimea totală a turbinei. Aceasta constituie un obstacol imens în calea dezvoltării energiei eoliene în Polonia.

Potențialul energiei eoliene este enorm și în creștere constantă.

Guvernul trebuie astfel să modifice cadrul legal cât mai curând posibil pentru a permite lichidarea investițiilor din acest sector. Aceasta înseamnă transferul competenței asupra domeniului către comunitățile locale care ar putea alege ulterior să renunțe la respectarea regulii privind controlul distanței.

SĂ SE ASIGURE CĂ TRANSPUNEREA DIRECTIVEI PRIVIND ENERGIA REGENERABILĂ (RED II) ÎN LEGEA POLONEZĂ SPRIJINĂ PROSUMATORII ȘI COMUNITĂȚILE ENERGETICE, ȘI OFERĂ UN STIMULENT PENTRU DEZVOLTAREA ÎN CONTINUARE A ENERGIEI REGENERABILE

Transpunerea RED II în legea națională oferă o oportunitate pentru a defini politicile naționale în sprijinul prosumatorilor și al comunităților energetice.

Noile regulamente trebuie să asigure că atât prosumatorii individuali cât și cei colectivi au dreptul de a produce, a consuma, a depozita și a vinde energia regenerabilă, fără a fi supuși unor taxe și proceduri nejustificate sau discriminatorii. Trebuie să îndepărteze de asemenea obstacolele existente și să sprijine dezvoltarea energiei distribuite (cu accent special asupra comunităților energetice care nu există în prezent în Polonia), inclusiv prin regulamente și proceduri simple și transparente.

SĂ CONTINUE ȘI SĂ RESTRUCTUREZE PROGRAMUL “MÓJ PRAĐ” (ELECTRICITATEA MEA)

Programul ”Electricitatea mea” are drept scop stimularea utilizării energiei solare prin asigurarea unor subvenții acordate gospodăriilor pentru instalarea panourilor fotovoltaice pe acoperiș. Totuși, bugetul acestuia nu a fost suficient pentru a îndeplini cererea mare, iar programul riscă să fie oprit. Pentru a atinge noua țintă UE privind clima, guvernul trebuie să extindă și să restructureze programul. De exemplu, ar putea

permite finanțarea depozitării energiei, precum și a altor RES, în plus față de FV (în special a pompelor de căldură).

Va fi de asemenea importantă adaptarea programului conform capacităților beneficiarilor, inclusiv cei care au cea mai mare nevoie, în timp ce fondurile se cheltuiesc mai eficient. Programul trebuie să asigure ca fondurile să fie alocate prioritar grupurilor care au cea mai mare nevoie de ele.

Un program Mój Prąd restructurat trebuie să includă reducerea sărăciei energetice, care să fie unul dintre obiectivele sale și să acorde prioritate instalării panourilor solare pe case cu eficiență energetică ridicată.

MODIFICAREA PROGRAMULUI “CZYSTE POWIETRZE”

Programul Czyste Powietrze sprijină modernizarea termică a clădirilor laolaltă cu înlocuirea surselor de încălzire. Obiectivul său principal este îmbunătățirea eficienței energetice a caselor rezidențiale existente cu o singură familie. Totuși, programul nu a avut rezultatele așteptate. Unul din motive este faptul că procedura de aplicare este prea complexă și creează o birocrație inutilă.

Pentru a fi mai eficientă, procedura de aplicare trebuie să fie eficientizată iar programul trebuie să aloce mai multe fonduri grupurilor care au cea mai mare nevoie de ele. De asemenea, trebuie să sprijine suplimentar sursele de energie regenerabilă pe lângă intervențiile privind eficiența energetică. Aceasta ar evita unul din riscurile acestui program de a acorda stimulente pentru intervențiile privind eficiența energetică care se bazează în continuare pe combustibili fosili (precum trecerea de la cărbune la gaz).

”VALUL DE RENOVARE POLONEZ”

Guvernul trebuie să mărească treptat cerințele în privința standardelor de energie pentru clădirile nou construite și termo-modernizate, astfel încât numărul clădirilor cu zero-energie, zero-emisii și energie pozitivă să crească în mod semnificativ. Acest lucru este vital pentru ca Polonia să-și atingă ținta de eficiență energetică în 2030. Mecanismele de reglementare și financiare care sprijină modernizarea generării de căldură și reducerea consumului de căldură și care cresc eficiența energetică trebuie consolidate la nivel național prin mecanismele de piață și sociale. De exemplu, guvernul ar putea impune amenzi pentru antreprenorii care nu respectă standardele de eficiență energetică, cu posibilitatea de a anula amenda dacă implementează îmbunătățirile într-un termen stabilit.

Transport

Emisiile rezultate din sectoarele de transport cresc în mod constant în Polonia. Planul trebuie să includă mai multe măsuri financiare și logistice care să

atingă obiectivele de decarbonizare conform Pactului Ecologic European. Unele opțiuni sunt prezentate mai jos.

INTRODUCEREA UNUI CADRU DE TAXARE PENTRU A SPRIJINI UTILIZAREA MAȘINILOR CU EMISII SCĂZUTE ȘI ZERO

Planul trebuie să includă prevederi pentru a revizui sau introduce următoarele patru tipuri de taxare astfel încât să stimuleze utilizarea mașinilor cu emisii scăzute și zero.

ACCIZE

Guvernul polonez ar trebui să introducă o acciză pentru mașinile poluante de mîna a doua pentru a descuraja achiziționarea acestora. Noua taxă trebuie calculată conform dimensiunii motorului, a standardului EURO, a emisiilor CO2 și a greutateii vehiculului.

MODIFICĂRI ALE TVA PENTRU VEHICULE

TVA pentru mașini trebuie reformată pentru a încuraja clienții să cumpere vehicule cu emisii scăzute și zero. Aceasta le-ar face mai accesibile publicului larg crescând astfel utilizarea acestora.

TAXA DE MEDIU

Guvernul trebuie să introducă taxe de emisii pentru înregistrarea și utilizarea vehiculelor. Acest lucru ar sprijini utilizarea vehiculelor cu emisii scăzute și zero față de cele poluante. Taxa ar putea fi plătită cu ocazia înmatriculării vehiculului, iar valoarea sa ar depinde de impactul asupra mediului al unui anumit vehicul: mașinile alimentate cu motorină ar fi taxate cu o taxă mai mare, urmate de mașinile alimentate de benzină, și mașinile cu emisii reduse. Vehiculele cu emisii zero ar fi scutite de taxă. Venitul rezultat din această taxă ar putea fi transferat către Fondul pentru Transport cu Conținut Scăzut de Carbon.

TAXA ANTI-SMOG

Planul trebuie să introducă o taxă pe proprietate pentru mașinile de pasageri iar valoarea acesteia să depindă de nivelul de emisii de gaze de eșapament specificat în standardul EURO, greutatea vehiculului și tipul de motor (cu motorină sau benzină).

Municipalitățile ar putea răspunde de încasarea taxei anuale, care ar rămâne resursa proprie a acestora. Vehiculele cu emisii zero ar fi scutite de taxă.

DEZVOLTAREA TRANSPORTULUI PUBLIC ÎN AFARA ZONELOR METROPOLITANE ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA TRANSPORTULUI SUSTENABIL ÎN ORAȘE

Îmbunătățirea caracterului competitiv al transportului public în afara zonelor metropolitane reprezintă o măsură cheie pentru a reduce traficul și emisiile

CO2. Această măsură trebuie să meargă mână în mână cu un program de co-finanțare privind achiziționarea de autobuze electrice pentru transportatorii regionali și locali.

ÎMBUNĂȚIREA TRANSPORTULUI SUSTENABIL ÎN ORAȘE

Există mai multe dezvoltări infrastructurale rapide și relativ ușoare pe care facilitatea de redresare le-ar putea finanța. Acestea includ marcarea benzilor de tramvai și autobuz, reconstruirea trecerilor de pietoni și iluminarea acestora, introducerea unei infrastructuri moderne de oprire cu sisteme de informare a pasagerilor. Prioritizarea transportului în comun în intersecțiile critice și reducerea limitelor de viteză pentru mașini ar veni de asemenea în sprijinul unui transport mai sustenabil și mai sigur. Guvernul ar trebui de asemenea să înființeze un fond național de investiții în infrastructura de ciclism, cu scopul de a dubla cel puțin numărul utilizatorilor de biciclete în Polonia până în 2030 și de a contribui direct la o scădere a emisiilor de gaze cu efect de seră.

Concluzii

Pe măsură ce Statele Membre își finalizează Planurile Naționale de Redresare și Reziliență, va fi vital să se asigure ca resursele să fie alocate proiectelor care sunt sustenabile și care se aliniază obiectivelor Pactului Ecologic European. Acest raport subliniază câteva exemple de măsuri care trebuie reanalizate. Acestea includ investiții majore în infrastructura de gaz planificată în România sau refuzul de a investi în energia eoliană de către guvernul maghiar.

Italia și Spania, care până acum dispun de planurile cele mai complete, au dedicat cea mai mare cotă a bugetului de redresare tranziției ecologice. Totuși, mai multe măsuri care vor contribui la reducerea profundă a emisiilor încă lipsesc sau nu sunt detaliate suficient.

În general, toate guvernele trebuie să prezinte măsuri mai specifice și detalii pentru a se asigura că banii facilității de redresare sunt alocați în mod transparent tranziției sustenabile și ecologice.

Participarea publică la elaborarea planului lipsește aproape în întregime și nu este solicitată în mod explicit în propunerea Comisiei. Aceasta este o omisiune majoră. Procesul de dezvoltare al Planurilor Naționale de Energie și Climă (PNEC), pe de o parte, a demonstrat utilitatea și importanța implicării tuturor factorilor de decizie în redactarea planurilor pe termen lung care au consecințe pentru generațiile actuale și viitoare. Astfel, este vital ca înainte de predarea planurilor finale de redresare, guvernele să organizeze dezbateri publice eficiente și inclusive. Aceasta va asigura o mai mare transparență și o coordonare mai bună între toate nivelele de luare a deciziilor, inclusiv municipalități și regiuni, și în cele din urmă mai mult sprijin pentru acțiunile detaliate în plan.

Europa trebuie să utilizeze fondurile de redresare pentru a reconstrui mai bine. Planurile naționale de redresare reprezintă o oportunitate pentru a direcționa fonduri acolo unde pot face să aibă loc tranziția curată. O Europă mai verde este o Europă mai sănătoasă și guvernele nu își permit să lase această oportunitate să le scape.

Resurse

ITALIA

Ghidul ministerului italian privind planul de redresare IT și alte informații relevante:

<http://www.politicheeuropee.gov.it/media/5378/linee-guida-pnrr-2020.pdf>

Planul italian de redresare și reziliență - ianuarie 2021:

https://www.corriere.it/economia/aziende/21_gennaio_13/ecco-l-ultima-bozza-recovery-plan-3d8174a2-556f-11eb-a877-0f4e7aa8047a.shtml

Evaluarea Comisiei Europene a Planului italian național pentru energie și climă:

https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/staff_working_document_assessment_necp_italy.pdf

Ghidul Comisiei Europene privind planurile de redresare:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/3_en_document_travail_service_part1_v3_en.pdf

Recomandările Legambiente:

<https://www.legambiente.it/10-proposte-per-un-uso-sostenibile-delle-risorse-del-recovery-fund/>

<https://www.legambiente.it/wp-content/uploads/2020/01/Dossier-Opere-per-Green-New-Deal-2020.pdf>

https://cdn.qualenergia.it/wp-content/uploads/2020/09/29Settembre_-DocRecoveryResiliencePlan.pdf

<https://www.ref-e.com/it/focus-light/ossigeno-per-la-crescita>

<https://www.legambiente.it/wp-content/uploads/2020/05/Non-sprechiamo-la-Fase2.pdf>

https://www.facebook.com/watch/live/?v=264854261332173&ref=watch_permalink

SPANIA

Ghidul ministerului spaniol privind planul de redresare ES și alte informații relevante:

https://www.lamoncloa.gob.es/presidente/actividades/Documents/2020/07102020_PlanRecuperacion.pdf

<https://www.hacienda.gob.es/Documentacion/Publico/GabineteMinistro/Notas%20Prensa/2020/S.E.%20PRESUPUESTOS%20Y%20GASTOS/27-10-20%20PRESENTACION%20DEL%20PLAN%20DE%20RECUPERACION%202021%20CONSEJO%20DE%20MINISTROS.pdf>

<https://www.lamoncloa.gob.es/serviciosdeprensa/notasprensa/hacienda/Documents/2020/281020-presentacion-pge.pdf>

Evaluarea Comisiei Europene a Planului spaniol național pentru energie și climă:

https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/staff_working_document_assessment_necp_spain.pdf

https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/summary_of_swd_assessment_necp_spain_en.pdf

Ghidul CE privind planurile de redresare:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/3_en_document_travail_service_part1_v3_en.pdf

UNGARIA

Ghidul ministerului maghiar privind planul de redresare și alte informații relevante (care nu sunt disponibile public online)

Evaluarea Comisiei Europene a Planului maghiar național pentru energie și climă:

https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/staff_working_document_assessment_necp_hungary.pdf

Ghidul Comisiei Europene privind planurile de redresare:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/3_en_document_travail_service_part1_v3_en.pdf

ROMÂNIA

Prima schiță a Planului românesc național de redresare:

https://gov.ro/fisiere/programe_fisiere/Planul_Na%C8%9Bional_de_Investi%C8%9Bii_%C8%99i_Relansare_Economic%C4%83.pdf

Evaluarea Comisiei Europene a Planului românesc național pentru energie și climă:

https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/staff_working_document_assessment_necp_romania.pdf

Ghidul Comisiei Europene privind planurile de redresare:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/3_en_document_travail_service_part1_v3_en.pdf

Informarea Grupului pentru Politici Energetice privind planul de redresare:

<https://www.enpg.ro/wp-content/uploads/2020/11/EPG-Green-Recovery-Policy-Brief-24-Nov.pdf>

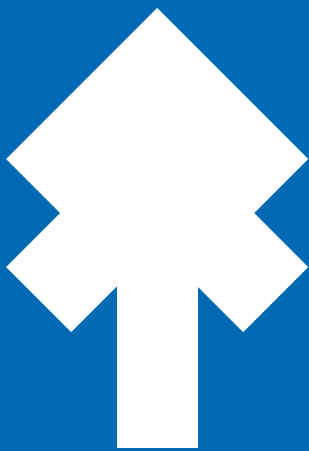
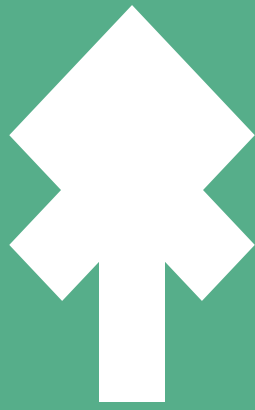
POLONIA

Evaluarea Comisiei Europene a Planului polonez național pentru energie și climă:

https://ec.europa.eu/energy/sites/default/files/documents/staff_working_document_assessment_necp_poland.pdf

Ghidul Comisiei Europene privind planurile de redresare:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/3_en_document_travail_service_part1_v3_en.pdf

Alăturați-vă discuției

www.planup.eu